

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเหตุจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจิตด้วยการปฏิบัติ
 วิปัสสนากรรมฐานของครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
 ในครอบครัว

ผู้วิจัย นางยุพา พงสะบุตร ปริญญา คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาครอบครัวและสังคม)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2) รองศาสตราจารย์
 ดร.ประดินันท์ อุปรมัย และ (3) อาจารย์ ดร.สรณ ภูคง ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) เหตุจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจิต
 ด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานของครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น และ (2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใน
 ครอบครัวภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจิตด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพรรณนา ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ครอบครัวที่มี
 บุตรวัยรุ่นอายุ 14-17 ปี จำนวน 14 ครอบครัว ประกอบด้วยบิดาหรือมารดาจำนวน 14 คน และบุตร
 วัยรุ่นชายหรือหญิงจำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวการสัมภาษณ์บิดาหรือมารดาและ
 บุตรวัยรุ่น เครื่องบันทึกเสียง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์แก่นสาระของเรื่องจากการถอดเทปและ
 ตีความหาประเด็นตามกรอบแนวคิดที่วางไว้

ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นมีเหตุจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจิต
 ด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) เหตุจูงใจของบิดาหรือมารดาในการเข้าร่วมกิจกรรม
 เนื่องจากความต้องการแก้ไขปัญหของตนเอง ความต้องการความรู้ในการพัฒนาตนเอง และความ
 ประทับใจในหลักสูตร 2) เหตุจูงใจในการส่งบุตรวัยรุ่นเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อต้องการแก้ไขปัญหของบุตร
 ที่เป็นอยู่ ต้องการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นแก่บุตรและต้องการพัฒนาบุตร และ 3) เหตุจูงใจของ
 บุตรวัยรุ่นในการเข้าร่วมกิจกรรมมาจากการให้รางวัลของบิดาหรือมารดาและบุตรวัยรุ่นต้องการเข้ากลุ่ม
 กับเพื่อน นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นเหล่านี้ มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
 ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ
 ด้านสติปัญญา ด้านจริยธรรม และด้านสังคมของบิดามารดา 2) การเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์-จิตใจ
 ด้านสติปัญญา ด้านจริยธรรม และด้านสังคมของบุตรวัยรุ่น และ 3) การเปลี่ยนแปลงสัมพันธภาพใน
 ครอบครัวระหว่างคู่สมรส ระหว่างบิดามารดากับบุตรวัยรุ่น ระหว่างบุตรวัยรุ่นกับพี่น้อง และ
 ระหว่างบิดามารดาของวัยรุ่นกับผู้สูงอายุในครอบครัว

คำสำคัญ การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจิต การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น

Thesis title: A Study of Motives for Participating in Spiritual Development Activity through Buddhist Insight Meditation Practice of Families with Adolescent Offsprings and Changes within the Families

Researcher: Mrs. Yupa Pongsabutr; **Degree:** Master of Home Economics (Family and Social Development); **Thesis advisors:** (1) Dr. Chittinun Tejagupta, Associate Professor; (2) Dr. Pradinan Ouparamai, Associate Professor; and (3) Dr. Sadhon Bhookong;
Academic year: 2006

ABSTRACT

The purposes of this qualitative research were to study (1) motives of families with adolescent offsprings for participating in spiritual development activity through Buddhist Insight Meditation Practice; and (2) changes within the families after having participated in spiritual development activity through Buddhist Insight Meditation Practice.

The research design was a qualitative study. Key informants were 14 families with adolescent offsprings aged 14-17 years which consisted of 14 fathers or mothers and 14 adolescents. The research tools were the interview guides and a cassette tape recorder. The data analysis was done by using thematic analysis and classified the transcribed data in order to determine the themes under the conceptual framework.

The research findings showed that families with adolescent offsprings had motives for participating in spiritual development activity through Buddhist Insight Meditation Practice composing of 3 following themes as 1) fathers or mothers' motives were self- problem solving needs, knowledge for self-development needs and impression in the course; 2) fathers or mothers' motives for sending their adolescents to participate in the activity were adolescents' current- problem solving needs, adolescents' problems prevention needs and adolescents development needs; and 3) adolescents' motives were reward needs and social needs; the findings also showed that changes within the families after participating in the activity were composed of 3 following themes as 1) physical changes, emotional changes, cognitive changes, moral changes and social changes of fathers or mothers; 2) emotional changes, cognitive changes, moral changes and social changes of adolescents; and 3) family relationship changes between spouses, between fathers or mothers and adolescents, between brothers and between fathers or mothers of adolescents and the elderly in the families.

Keywords: Participation in spiritual development activity, Buddhist Insight Meditation Practice, Families with adolescent offsprings